

אלניה נאה *Halothanes hierochunticus* - פורחת

בנגב הצפוני (ספטמבר 2015)

כתב: אבי שמידע

אלניה נאה *Halothanes hierochunticus* בולטת עתה בפריחתה בנגב הצפוני יחד עם עוד מינים מדבריים במשפחת הסלקיים. בני משפחת הסלקיים הם לרוב עשבוניים ובני-שיח הפורחים בסוף הקיץ והסתיו. מדוע רוב מיני הסלקיים אינם פורחים באביב? נמנה לכך שתי סיבות עיקריות: האחת - כל בני משפחת הסלקיים הם מואבקי רוח, ובתור שכאלה אינם נצרכים לשרותי החרקים המאביקים השכיחים בתקופת האביב. לפרחים מואבקי רוח יש דווקא יתרון שלא לפרוח בעונה בה יש גשמים. מאידך עיקר הצמיחה הוגטטית של רבים מבני הסלקיים היא בקיץ ועל כן עדיף כנראה להשקיע בפריחה בסוף עונת הגידול לאחר שנאגרו המשאבים הדרושים לפריחה ולפריה.

אלניה נאה
מימין - פרי עם 5 כנפיים; במרכז - פרח במבט מלמעלה, משמאל - פרח במבט מהצד. צילם: עוז גולן ©
לחצו על התמונות להגדלה

הסבר נוסף לפריחת הסלקיים המאוחרת הציע זהרי בספרו המונומנטלי - גיאובוטניקה: מוצא רוב הסלקיים בארצנו הוא ממרכז אסיה ומונוגוליה שם יורדים גשמי קיץ. מינים אלה משמרים את מקצב הפריחה של אזורי המוצא: פריחת הקיץ בעונת הגשמים טבועה בהם גנטית וצמחים אלה עדיין לא הותאמו למקצב האקלימי בישראל של גשמי חורף ופריחה אביבית המותאמת לכך. (מחבר שורות אלה אינו תומך בהסבר זה, על אף הערצתו

למשנתו של זהרי).

ניתן לחבר בין שני ההסברים לעיל באמירה הבאה: רבים ממיני הסלקיים גדלים בארץ בקרקע מדברית מלוחה. צמיחת העלים והגבעולים מתחילה לרוב באביב ועיקרה בקיץ, לאחר שהצמחים החורפיים-אביביים כמשו ולרשות הסלקיים עומדת יתרת המים בקרקע שלא נוצלה, שהיא לרוב יותר מלוחה. הצמיחה של הסלקיים המדבריים מזורזת בטמפרטורות גבוהות גם בקשר עם המסלול הפוטוסינתטי C_4 המותאם לחום ולקרינה חזקה. מכאן שיש להם יתרון בהשקעה בפריחה ובפריה בסוף מחזור הצמיחה המתרחש במדבריות הארץ בסוף הקיץ ובסתיו.

על מיני הסלקיים הנפוצים שפורחים בעונה זו בישראל נמנים מיני **מלוח**, **מלחית**, **יפרוק**, **חמדה**, **שנהבית ואוכם**. הסוג **אלניה** קרוב מאוד לסוג **מלחית** אלא שבניגוד ל**מלחית** יש לפרי המכונף חמש שיניים ירוקות בולטות במרכז העטיף.

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א 2015 אלניה נאה *Halothanes hierochunticus* - פורחת בנגב
הצפוני (ספטמבר 2015), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.

<https://www.kalanit.org.il/halothanes-hierochunticus-09-2015>